НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. № 48-353-03-15
Дата: 31 / 01 2023 г.
1516

Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ОСМО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
КОМИСИЯ ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ

Д О К Л А Д

Относно: **Общ законопроект на приетите на първо гласуване на 26.01.2023 г. Законопроект за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт, № 48-254-01-15, внесен от Костадин Тодоров Костадинов и група народни представители на 19.10.2022 г. и Законопроект за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт, № 48-202-01-11, внесен от Министерски съвет на 24.10.2022 г., изготвен на основание чл. 78, ал. 2 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание**

Общ проект!

З А К О Н

за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт

(обн., ДВ, бр. 64 от 2007 г.; изм. и доп., бр. 69 и 109 от 2008 г., бр. 25, 33, 42, 102 и 103 от 2009 г., бр. 59 от 2010 г., бр. 1, 23, 32, 45, 81 и 82 от 2011 г.; Решение № 10 на Конституционния съд от 2011 г. – бр. 93 от 2011 г.; изм. и доп., бр. 20, 50 и 81 от 2012 г., бр. 15, 17, 30, 52, 66, 70 и 71 от 2013 г., бр. 19, 21, 53, 98 и 107 от 2014 г., бр. 14 от 2015 г., бр. 28, 39, 50, 62 и 76 от 2016 г., бр. 13 от 2017 г.; Решение № 1 на Конституционния съд от 2017 г. – бр. 14 от 2017 г.; изм. и доп., бр. 63, 65, 85, 90 и 103 от 2017 г., бр. 7, 15, 49 и 77 от 2018 г., бр. 17 от 2019 г.; Решение № 2 на Конституционния съд от 2019 г. – бр. 19 от 2019 г.; изм. и доп., бр. 29, 64 и 83 от 2019 г., бр. 11, 86, 103, 109 и 110 от 2020 г., бр. 16 от 2021 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 41 от 2021 г.; Решение № 6 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 43 от 2021 г.; изм. и доп., бр. 80 от 2021 г., бр. 15, 24 и 32 от 2022 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 56 от 2022 г.; изм. и доп., бр. 62 от 2022 г.)

§ 1. В чл. 16 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 4:

„(4) В случаите по ал. 3 НС избира шестима членове за съдийската колегия, от които един - хабилитирано лице в областта на публичноправните науки и двама, преминали през поне три нива на съдебната власт /районно, окръжно, апелативно, върховно, съответно Административен съд и ВАС/, единият от които е практикувал не - по-малко от 5 години в областта на публичноправните науки.“

2. Създава се нова ал. 5:

„(5) В случаите по ал. 3 НС избира петима членове за прокурорската колегия, от които един - хабилитирано лице в областта на публичноправните науки и двама, с не по-малко от 5 години юридически стаж в областта на публичноправните науки.“

3. Алинея 4 става ал. 6.

4. Алинея 5 става ал. 7.

5. Създава се нова ал. 8:

„(8) Лице заемало административна длъжност „ръководител или заместник на ръководител на орган на съдебната власт“ може да бъде избиран за член на ВСС само след изтичане на пет години от освобождаването му като административен ръководител или заместник на административния ръководител.“

§ 2. В чл. 30 се правят следните допълнения:

1. В ал. 2 се създава т. 23:

„23. по предложение на съответната колегия одобрява Кодекс за етично поведение на българските съдии, съответно Кодекс за етично поведение на българските прокурори и следователи.“

2. В ал. 5 се създава т. 20:

„20. приемат Кодекс за етично поведение на българските съдии, съответно Кодекс за етично поведение на българските прокурори и следователи.“

§ 3. В чл. 54 се правят следните допълнения:

1. В ал. 1:

а) в т. 3 накрая се поставя запетая и се добавя „като приема процедура за редовно отчитане и публикуване на резултатите от анализа и обобщението на приключените дела“;

б) създават се т. 16-19:

„16. прави предложения пред съответната колегия на Висшия съдебен съвет за изменение и допълнение на Кодекса за етично поведение на българските съдии, съответно Кодекса за етично поведение на българските прокурори и следователи;

17. организира и провежда антикорупционни обучения, както и обучения за укрепване на почтеността и независимостта на съдиите, прокурорите и следователите и конфликт на интереси;

18. приема образец за отчитане на приключването на делата в законоустановените срокове при осъществяване на дейността си по т. 2 след съгласуване с Висшия съдебен съвет;

19. съвместно с Комисиите по професионална етика към колегиите обобщава ежегодно добрите и лошите практики по отношение на спазването на етичните правила в съответствие с относимите европейски и международни стандарти и предоставя информацията на колегиите на Висшия съдебен съвет.“

2. Създава се ал. 4:

„(4) Обучителната дейност по ал. 1, т. 17 се провежда независимо от обученията, осъществявани от Националния институт на правосъдието.“

§ 4. В чл. 148 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 текстът след „окръжните следствени“ се заличава и се добавя „ служби“.

2. Алинея 2 се отменя.

3. Създава се нова ал. 2:

„(2) Окръжни следствени служби се създават във всеки окръжен град на територията на Република България, а за София - и следствена служба „София- град“.“

§ 5. В чл. 150 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 след текста „се ръководи от“ се добавя „директор“, а останалата част се заличава.

2. В ал. 2 след текста „осъществява административно“ се поставя запетая и добавя „методическо“, след текста „Националната следствена служба и“ се добавя „следователите и служителите в Окръжните следствени служби“, а останалата част се заличава.

§ 6. В чл. 151 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 текстът „отдели в окръжните прокуратури и следственият отдел в специализираната прокуратура“ се заличава, а след текста „Окръжните следствени“ се добавя „ служби“.

2. Алинея 2 се отменя.

§ 7. В чл. 152 текстът „следствени отдели в окръжните прокуратури и в следствения отдел в специализираната прокуратура“ се заличава, след текста „Следователите в окръжните следствени“ се добавя „служби“ и след текста „възложени им от административния ръководител на съответната“ се добавя текста „прокуратура“ се заличава и се добавя „служба по реда на случайното разпределение“.

§ 8. В чл. 153 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 текстът след израза „които се назначават от“ се заличава, като се добавя „директора на Националната следствена служба“.

2. В ал. 2 текстът „в окръжните прокуратури“ се заличава, текстът след израза „които се назначават от“ се заличава и се добавя „директора на националната следствена служба“.

3. Алинея 3 се отменя.

4. В ал. 4:

а) текстът „завеждащите окръжни следствени отдели в окръжните прокуратури и завеждащият следствен отдел в специализираната прокуратура“ се заличава и вместо него се добавя „и директорите на Окръжните следствени служби“;

б) в т. 1 в края на изречението се добавя „и следствената служба“;

в) в т. 2 текстът „съответният административен ръководител на прокуратурата“ се заличава и вместо него се добавя „на директора на Националната следствена служба“;

г) в т. 3 след израза „дейността на отдела“ се добавя и „следствената служба“, а текстът „съответния административен ръководител на прокуратурата“ се заличава и вместо него се добавя „директора на Националната следствена служба“.

§ 9. Създава се чл. 154а:

„Чл. 154а. (1) В случаите на постъпили сигнали или установени в хода на извършвана проверка или досъдебно производство факти за

извършено от Главния прокурор престъпление от общ характер, то съответната прокуратура, разследващ орган, служба при Министерство на вътрешните работи, КПКОНПИ, орган на изпълнителната, съдебна ши законодателна власт незабавно изпращат копие от материалите на директора на Националната следствена служба.

(2) При наличието на достатъчно данни за извършено престъпление от общ характер в случаите на предходната алинея, директорът на Националната следствена служба образува досъдебно производство и уведомява ВСС за отстраняване от длъжност на Главния прокурор по реда на ЗСВ.

(3) Директорът на Националната следствена служба с факта на образуване на досъдебното производство придобива качеството на „изпълняващ длъжността прокурор по разследването срещу Главния прокурор“ до приключване на наказателното производство във всичките му фази и инстанции.“

§ 10. В чл. 175 ал. 1 се изменя така:

„(1) Административен ръководител се освобождава от длъжност предсрочно на някое от основанията по чл. 129, ал. 3 от Конституцията на Република България по реда на глава 16 от ЗСВ.“

§ 11. В чл. 230 се създават нови ал. 2 и 3:

„(2) Когато член на ВСС, председателят на ВКС, председателят на ВАС, Главният прокурор, прокурорът по разследването срещу Главния прокурор или заместниците му са привлечени като обвиняеми за умишлено престъпление от общ характер, Пленумът на ВСС ги отстранява от длъжност до приключването на наказателното производство.

(3) В случаите на предходната алинея наблюдаващият прокурор незабавно след привличане на лицето в качеството на обвиняем изпраща на ВСС препис от постановлението, по което Пленумът на ВСС се произнася в тридневен срок по реда на ал. 2.“

§ 12. В чл. 232 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 текстът „изборен“ се заличава и текстът „по предложение на дисциплинарния състав съответната колегия на“ се заличава.

2. Създава се нова ал. 2:

(2) В случаите на предходната алинея, когато дисциплинарното производство е образувано срещу:

1. съдия, прокурор, следовател, административен ръководител или заместник на административен ръководител - съответната колегия на Висшия съдебен съвет може да го отстрани от длъжност за срок до три месеца по предложение на дисциплинарния състав;

2. член на ВСС - Пленумът на ВСС го отстранява от длъжност за срок до три месеца по предложение на вносителя на предложението за дисциплинарно освобождаване от длъжност;

3. председателите на върховните съдилища и Главния прокурор - Пленумът на ВСС ги отстранява от длъжност за срок до три месеца по предложение на вносителя на предложението за дисциплинарно освобождаване от длъжност.“

§ 13. В чл. 308 се създава нова ал. 3:

„(3) Дисциплинарните наказания по ал. 2, т. 1 и 2 се налагат и на председателите на върховните съдилища и Главния прокурор, когато установените дисциплинарни нарушения са извършени в качеството им на административни ръководители на ВКС, ВАС и ВКП.“

§ 14. В чл. 311, т. 4 след текста „срещу главния прокурор или негов заместник“ се добавя „председателите на върховните съдилища и главния прокурор“.

§ 15. В чл. 312 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2 се добавя „както и от министъра на правосъдието“.

2. Създава се нова ал. 5:

„(5) Предложение за налагане на наказание „дисциплинарно освобождаване от длъжност“ за извършено нарушение по чл. 308 ал. 3 ЗСВ вр. с чл. 129 ал. 3 т. 5 Конституцията от председателите на върховните съдилища и Главния прокурор в качеството им на административни ръководители могат да правят органите по чл. 173 ал. 2 ЗСВ с изключение на Пленумите на върховните съдилища, както и петима от членовете на пленума на Висшия съдебен съвет.“

3. Алинея 5 става ал. 6.

§ 16. В чл. 316 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 2:

„(2) Пленумът на Висшия съдебен съвет образува дисциплинарна преписка срещу председателя на ВКС, председателя на ВАС и Главния прокурор или техните заместници в качеството им на административни ръководители по направено предложение на орган по чл. 312 ал. 5, както и срещу член на Висшия съдебен съвет и на прокурора по разследването срещу главния прокурор или негов заместник по предложение на органите по чл. 312 ал. 2, 3 и 4 ЗСВ в тридневен срок от внасяне на предложението.“

2. Създава се нова ал. 3:

„(3) В случаите по предходната алинея, с решението си за образуване на дисциплинарната преписка Пленумът на ВСС отстранява от длъжност лицата, срещу които е образувана дисциплинарната преписка до приключване на производството с влязло в сила решение, но не повече от 3 месеца.“

3. Алинея 2 става ал. 4.

4. Алинея 3 става ал. 5.

5. Алинея 4 става ал. 6.

6. Алинея 5 става ал. 7.

7. Алинея 6 става ал. 8 и се изменя, като „свой член“ се заменя с „лицата по ал. 2“.

8. Алинея 7 става ал. 9.

9. Алинея 7 става ал. 10.

§ 17. В чл. 320, ал. 4 се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 3 текстът „на член по право на ВСС“ се заменя с „по чл.129, ал. 3, т. 5 от Конституцията на Република България“.

2. Създава се нова т. 4:

„4. да наложи дисциплинарно наказание на прокурора по разследването срещу главния прокурор или неговите заместници.“

§ 18. Навсякъде в закона думите „Кодекса за етично поведение на българските магистрати“ се заменят с „Кодекса за етично поведение на българските съдии, съответно Кодекса за етично поведение на българските прокурори и следователи“.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 19. (1) В едномесечен срок от влизането в сила на закона съдийската колегия на Висшия съдебен съвет приема Кодекс за етично поведение на българските съдии, а прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет приема Кодекс за етично поведение на българските прокурори и следователи, които внасят за одобряване от пленума на Висшия съдебен съвет.

(2) В 14-дневен срок от получаването на предложенията по ал. 1 пленумът на Висшия съдебен съвет приема решения по чл. 30, ал. 2, т. 23.

§ 20. В Наказателно-процесуалния кодекс (обн., ДВ, бр. 86 от 2005 г.; изм. и доп., бр. 46 и 109 от 2007 г., бр. 69 и 109 от 2008 г., бр. 12, 27, 32 и 33 от 2009 г., бр. 15, 32 и 101 от 2010 г., бр. 13, 33, 60, 61 и 93 от 2011 г.; Решение № 10 на Конституционния съд от 2011 г. – бр. 93 от 2011 г.; изм. и доп., бр. 19, 20, 25 и 60 от 2012 г., бр. 17, 52, 70 и 71 от 2013 г., бр. 21 от 2014 г., бр. 14, 24, 41, 42, 60, 74 и 79 от 2015 г., бр. 32, 39, 62, 81 и 95 от 2016 г., бр. 13, 63 и 101 от 2017 г., бр. 7 и 44 от 2018 г.; Решение № 14 на Конституционния съд от 2018 г. – бр. 87 от 2018 г.; изм. и доп., бр. 96 от 2018 г., бр. 7, 16 и 83 от 2019 г., бр. 98, 103 и 110 от 2020 г., бр. 9, 16 и 20 от 2021 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 41 от 2021 г.; изм. и доп., бр. 80 от 2021 г.; Решение № 13 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 85 от 2021 г.; изм. и доп., бр. 32 и 62 от 2022 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 193 в края на изречението вместо точка се поставя запетая и се добавя „както и директорът на Националната следствена служба в случаите на разследване срещу Главния прокурор или негов заместник“.

2. В чл.194 се създава нова ал. 6:

„(6) Разследването по дела за престъпления, извършени от Главния прокурор или негов заместник, се провежда от директора на Националната следствена служба.“

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ:
РАДОМИР ЧОЛАКОВ